

Sadržaj

PRVI BILTEN	1
<i>UVODNA RIJEČ</i>	3
1. SAVJETODAVNO TIJELO MREŽE ZA DRUŠTVENU ODGOVORNOST (DO)	4
2. KOORDINATORKE MREŽE ZA DO	5
3. MREŽA ZA DO.....	6
a. Zadaci Mreže	6
b. Članovi/ice Mreže	6
4. AKTIVNOSTI MREŽE ZA DO.....	7
a. Prva radionica sa Vladom Holandije	8
b. Druga radionica sa Vladom Holandije.....	8
c. Mreža u akciji – reciklaža.....	9
5. AKTIVNOSTI ČLANOVA/ICA MREŽE U OBLASTI DOP-a	10
a. Okrugli sto „Društvena odgovornost,“ Bijelo Polje, 8. maja 2012. godine	10
b. Okrugli sto „Društveno odgovorno poslovanje i zaštita životne sredine – kako pomiriti interese i stvoriti održivu zajednicu“, Nikšić, 19. maja 2012.....	10
c. Seminar „Društveno odgovorno poslovanje i ljudski resursi,“ Podgorica, 10. jula 2012. godine.	11

UVODNA RIJEČ

Poštovani/e članovi/ice Mreže za društvenu odgovornost,

U ime Odjeljenja za podršku Nacionalnom savjetu za održivi razvoj, sa zadovoljstvom predstavljam Prvi Bilten Mreže za društvenu odgovornost (Mreža za DO) koju smo formirali u okviru zajedničkog projekta sa Vladom Holandije „Podsticanje dijaloga i partnerstava za održivi razvoj između Vlade i biznis sektora u Crnoj Gori.“

Kao što smo zajedno definisali, cilj formiranja Mreže je promocija i podizanje svijesti šire javnosti, preduzeća i državne administracije o konceptu društvene odgovornosti kao jednog od mehanizama za postizanje održivog razvoja. Dugoročni cilj Mreže, međutim, nije samo da ostane na strateško-institucionalnom nivou zalaganja i promovisanja ovog značajnog koncepta, već i da započne seriju konkretnih aktivnosti koje će podstaći što veći broj društvenih aktera da usvoje i primjenjuju principe društvene odgovornosti u svojim svakodnevnim životima i poslovanju.

Mrežu smo namjerno nazvali Mreža za društvenu odgovornost umjesto za društveno odgovorno poslovanje, kao što se ovaj termin najčešće koristi, upravo jer smo htjeli da naglasimo da se ovaj koncept ne tiče samo preduzeća, već svih aktera, vlade, lokalnih zajednica, udruženja, akademskih i naučnih institucija, nevladinih organizacija, kao i pojedinaca.

Vjerujem da Mreža svojim djelovanjem može podstaći i poboljšati međuresorsku saradnju, ali i saradnju između svih društvenih struktura, što je i preduslov za održivi razvoj na svim nivoima i u svim oblastima.

Nadam se da ćemo kroz rad Mreže osigurati sinergiju svih aktera, zainteresovati mnoge da nam se pridruže i sarađivati sa svima onima koji su do sada predano radili na promociji ove teme. I u tom kontekstu, dozvolite mi da među državnim institucijama posebno izdvojim Institut za standardizaciju Crne Gore (ISME) i Direkciju za razvoj malih i srednjih preduzeća (SMEDA), od nevladinih organizacija NVO Centar za razvoj nevladinih organizacija (CRNVO), unutar poslovne zajednice Privrednu komoru Crne Gore i Uniju poslodavaca Crne Gore, i na kraju, ali ne manje važno, da naglasim ulogu Programa Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP).

U nadi da ćemo našim radom doprinijeti bar malo društveno odgovornijem društvu u Crnoj Gori,

Srdačno vas pozdravljam,

Bosiljka Vuković

šefica Odjeljenja za podršku Nacionalnom savjetu za održivi razvoj

1. SAVJETODAVNO TIJELO MREŽE ZA DRUŠTVENU ODGOVORNOST (DO)

Savjetodavno tijelo se uspostavlja kako bi pružilo savjete i podršku Koordinatoru/ki u procesu sprovođenja aktivnosti Mreže. Članovi Savjetodavnog tijela:

- 1) učestvuju u streškom osmišljavanju rada Mreže;
- 2) podržavaju pripremu i sprovođenje aktivnosti Mreže;
- 3) daju sugestije i priloge u toku pripreme i sprovođenja relevantnih aktivnosti;
- 4) daju informacije i/ili pružati podršku u pravcu prikupljanja podataka potrebnih za proces;
- 5) aktivno učestvuju u aktivnostima i promociji Mreže;
- 6) promovišu i doprinose punoj uključenosti svih relevantnih društvenih aktera;
- 7) medijski zastupaju i predstavljaju Mrežu;
- 8) obavještavaju Koordinatora o svim relevantnim informacijama, inicijativama i aktivnostima koje institucija koju zastupaju sprovodi u oblasti DOP-a

Sastav Savjetodavnog tijela

Pavle Radovanović	Privredna komora Crne Gore
Ana Šebek	Direkcija za mala i srednja preduzeća
Biljana Kilibarda	Ministarstvo održivog razvoja i turizma
Bojan Bašanović	Agencija za zaštitu životne sredine
Ana Novakovic	NVO Centar za razvoj nevladinih organizacija
Radosav Babić	Ministarstvo ekonomije
Slađana Pavlović	Ministarstvo finansija
Marjana Raičković	Investiciono-razvojni fond
Viktor Subotić	UNDP
Danka Todorović	Institut za standardizaciju Crne Gore
Bosiljka Vuković	Ministarstvo održivog razvoja i turizma
Marija Mijusković	Ministarstvo održivog razvoja i turizma

Od formiranja Mreže članovi/ice Savjetodavnog tijela su imali dva neformalna i dva formalna sastanka.

Prvi neformalni sastanak (20. marta o.g. u Sejdefi) i drugi neformalni sastanak (2. aprila o.g. uz divnu kafu u prostorijama Privredne komore Crne Gore) su održani u cilju definisanja misije i zadataka Mreže za društvenu odgovornost kao i razmatranja članstva i načina uključivanja u rad Mreže.

Prvi formalni sastanak Savjetodavnog tijela (12. aprila o.g) i drugi formalni sastanak (23. maja o.g) održani su u prostorijama Odjeljenja za podršku Nacionalnom savjetu za održivi razvoj. Tema ovih sastanaka je bilo usaglašavanje uloge Savjetodavnog tijela kao i dinamika rada Mreže za period april 2012 – april 2013. godine.

Članovi/ice Savjetodavnog tijela su ujedno i članovi/ice Mreže s tim što imaju pravo da u sastav Mreže imenuju zamjenu.

2. KOORDINATORKE MREŽE ZA DO

Koordinatorke naše Mreže su **Marina Vuković i Lidija Brnović**. Izabrane su od strane Savjetodavnog tijela Mreže 15. aprila 2012. godine.

Koordinatorke:

- 1) formiraju Mrežu:
- 2) rukovode radom Mreže
- 3) organizuju sastanke Mreže
- 4) pripremaju zapisnike sa svih sastanaka i vode cjelokupnu dokumentaciju vezanu za rad Mreže
- 5) izrađuju početni paket informacija o DOP-u za članove Mreže
- 6) izrađuju Upitnik koji se mjesečno šalje članovima/icama Mreže kako bi se obezbijedila povratna informacija o njihovim eventualnim aktivnostima u oblasti DOP-a
- 7) prave nacrt Akcionog plana Mreže za jednu godinu (u saradnji sa Odjeljenjem za podršku NSzOR i Savjetodavnim tijelom)
- 8) distribuiraju članovima Mreže novosti o relevantnim nacionalnim i međunarodnim događajima/aktivnostima firmi u oblasti DOP-a, kao i strategijama i vladinim inicijativama koje stimulišu razvoj ovih oblasti
- 9) jednom mjesečno podnose izvještaje Odjeljenju za podršku NSzOR-a o funkcionisanju Mreže, sprovedenim i planiranim aktivnostima
- 10) učestvuju na sastancima Savjetodavnog tijela po pozivu
- 11) vode proces izrade Priručnika za DOP za mala i srednja preduzeća u Crnoj Gori
- 12) zajedno sa Odjeljenjem za podršku NSzOR-u, tematski pripremaju i učestvuju u trima radionicama koje će se do kraja 2012. godine organizovati u saradnji sa vladama Holandije i Austrije
- 13) vode proces izrade dvomjesečnih biltena Mreže

- 14) medijski zastupaju i predstavljaju Mrežu odnosno učestvuje na skupovima i/ili emisijama o DOP-u ili relevantnim temama u ime Mreže, po dogovoru sa članovima Savjetodavnog tijela
- 15) vode proces organizovanja i sličnih formi javnog zagovaranja koncepta DOP-a odnosno konkretnih društveno odgovornih aktivnosti Mreže (ukupno 3 do aprila 2013. godine)
- 16) održavaju web stranicu Mreže
- 17) vode proces definisanja načina postizanja održivosti Mreže nakon završetka projekta kroz pripremu preporuka za Vladu

3. MREŽA ZA DO

a. Zadaci Mreže

Mreža za društvenu odgovornost formirana je sa sljedećim zadacima:

- 1) razmatranje nacrtu Akcionog plana Mreže za jednu godinu (april 2012-2013. godine) i učestvuje u njegovom sprovođenju
- 2) učešće u izradi Priručnika za DOP za mala i srednja preduzeća u Crnoj Gori – ključni zadatak za prvu godinu dana Mreže
- 3) učešće na radionicama u oblasti DOP-a koje će se realizovati u toku 2012. godine zajedno sa Odjeljenjem za podršku NSzOR-u uz podršku eksperata iz Holandije i Austrije, kao i ostalim skupovima na temu DOP-a
- 4) izrada priloga za newsletter/bilten Mreže koji će izlaziti na dvomjesečnom nivou
- 5) učešće u organizovanju tribina i sličnih formi javnog zagovaranja koncepta DOP-a odnosno konkretnih društveno odgovornih aktivnosti:
 - a. dva događaja treba organizovati u toku 2012. godine, treći na kraju prvog kvartala 2013. godine kao završni događaj Mreže
- 6) učešće u definisanju preporuka za postizanje održivosti Mreže nakon završetka projekta
- 7) učešće u izradi godišnjeg izvještaja o radu Mreže
- 8) obaveza svakog člana Mreže biće da jednomjesečno izvještavanja koordinatora o aktivnostima svoje institucije/organizacije u oblasti DOP-a

b. Članovi/ice Mreže

Naša Mreža ima 32 člana/icu, predstavnika svih društvenih struktura – vlade, lokalnih samouprava, poslovne i akademske zajednice, nevladinog sektora. Slijedi lista članova/ica:

Članovi/ice Mreže

Ivana Popović

Ministarstvo ekonomije

Igor Vučinić

Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava

Milica Tomašević

Privredna komora Crne Gore

Zvezdana Oluić

Unija poslodavaca Crne Gore

Zoran Vulević

Montenegro Biznis Alijansa

Dušica Fišer Jaredić	Asocijacija poslovnih žena Crne Gore
Mirjane Marković	Zanatska komora
Slobodanka Krivokapic	Fakultet za poslovne studije Univerzitet Mediteran
Dražen Rajković	NVO Forum MNE
Edin Seferović/Jelena Radinovic	Američka privredna komora
Jovana Drobnjak	Univerzitet Donja Gorica
Maja Boljević/Anto Jankovic	NVO fAKT
Sanda Rakočević	NVO ADP Zid
Aleksandar Perović	NVO Ozon
Stana Šćepanović	NVO Ženska alijansa za razvoj
Biljana Gligorić	NVO Expeditio
Jovo Duborija	Ministarstvo poljoprivrede I ruralnog razvoja
Nada Radovanic	Zavod za zapošljavanje Crne Gore
Veselin Sturanovic	FORS Montenegro
Mirjana Kuljak	Ekonomski fakultet

Članovi/ice Mreže su od formiranja imali 2 sastanka 27. aprila o.g. i 8. juna o.g. u prostorijama Odjeljenja za podršku Nacionalnom savjetu za održivi razvoj. Teme ovih sastanaka su bile predstavljanje članova/ica Mreže, upoznavanja sa zadacima Mreže, razmatranje dinamike rada Mreže za period april 2012. godine- april 2013. godine. Članovi/ice su razmatrali i aktivnosti Mreže koje bi se organizovale nezavisno od projekta.

4. AKTIVNOSTI MREŽE ZA DO

Od uspostavljanja Mreže do objavljivanja Prvog Biltena, Mreža je radila velikom dinamikom. U okviru redovnih aktivnosti Mreže izdvajaju se dvije najvažnije aktivnosti:

- Formirana je **baza podataka članova/ica Mreže** za društvenu odgovornost – koja je dostupna svim članovima/icama radi olakšane komunikacije. Baza podataka se redovno ažurira.
- Izrađen je **početni paket o društveno odgovornom poslovanju** – koji sadrži definicije i tumačenja koncepta društveno odgovornog poslovanja, međunarodni okvir za razvoj ovog koncepta, osvrt na razvoj koncepta u regionu kao i detaljan pregled svih aktivnosti u ovoj oblasti u Crnoj Gori. Početni paket je distribuiran svim članovima/icama Mreže.

U istom periodu, organizovane su čak **dvije radionice** za članovi/ice Mreže koje su vodili eksperte Vlade Holandije koje su bile namijenje jačanju znanja i vještina neophodnih za razumijevanje koncepta društvene odgovornosti kao i pripremu priručnika za mala i srednja preduzeća, što predstavlja glavni zadatak Mreže za prvu godinu njenog funkcionisanja. Dodatno, članovi/ice Mreže sproveli su i svoju **prvu nezavisnu akciju** posvećenu konkretnom sprovođenju koncepta društvene odgovornosti u praksi.

a. Prva radionica sa Vladom Holandije

Prva radionica za članove/ice Mreže održana je 10. i 11. maja o.g. u hotelu Plavnica na temu „**Društveno odgovorno poslovanje u Crnoj Gori.**“

Tokom radionice **prisutni su imali prilike da se upoznaju sa definicijom i glavnim karakteristikama koncepta društveno odgovornog poslovanja**, međunarodnim okvirom, ali i sa nekim konkretnim primjerima kako iz Holandije i Evrope tako i iz regiona, kao i sa kriterijumima za izradu Priručnika za mala i srednja preduzeća.

b. Druga radionica sa Vladom Holandije

Druga radionica za članove/ice Mreže za društvenu odgovornost je održana 22. i 23. jula o.g. u hotelu City u Podgorici. Cilj radionice je bila **izrada nacrtu Priručnika** za društveno odgovorno poslovanje malih i srednjih preduzeća. Članovi/ice Mreže su imali su priliku da detaljnije obrade ključne oblasti koje će biti zastupljene u Priručniku i usaglase se oko načelnog sadržaja svake od tematskih cjelina (odnos prema zaposlenima, dobavljačima/snabdjevačima, klijentima/potrošačima, proizvod/usluga, životna sredina i antikorupcijske aktivnosti).

c. Mreža u akciji – reciklaža

27. jula o.g. održana je **prva samostalna aktivnost Mreže za društvenu odgovornost** u saradnji sa Reciklažnim centrom u Podgorici. Članovi/ice Mreže su sakupili/e iskorišćeni kancelarijski papir i novine iz svojih kancelarija i domaćinstava u solarnoj stanici ispred stare zgrade Vlade odakle je transportovan u Reciklažni centar.

Ovo je samo prva u nizu aktivnosti koje imaju za cilj podizanje svijesti o značaju reciklaže. Planirano je da ona bude uvod u sistemske aktivnosti Mreže na temu reciklaže koje bi podrazumijevale sklapanje ugovora članova/ica Mreže sa Reciklažnim centrom koji bi otkupljivao sav prikupljeni papir, a sredstva prihodovana na taj način bila bi usmjerena u dobrotvorne svrhe.

Planirano je i da Mreža stvori uslove za potpisivanje memoranduma sa državnim, obrazovnim i drugim institucijama, organizacijama, civilnim sektorom, asocijacijama i sl, u cilju redovnog sakupljanja što većih količina papira i kancelarijskog materijala i njegovog pravilnog odlaganja i reciklaže.

Takođe, otvorena je mogućnost da sve zainteresovane strane jednom nedjeljno – svakog petka, ostavljaju iskorišćeni kancelarijski papir i novine u prostorijama Odjeljenja za podršku Nacionalnom savjetu za održivi razvoj unutar Ministarstva za održivi razvoj (*stara zgrada Vlade, ul. Jovana Tomaševića bb, 1 sprat, kancelarija broj 159a*), odakle će se organizovati njegov prevoz do Reciklažnog centra. U skladu sa time, izradila bi se i konstantno ažurirala evidencija o stranama koje aktivno budu učestvovala u sakupljanju papirnog otpada, sa ciljem stvaranja baze podataka potencijalnih partnera i učesnika u aktivnostima Odjeljenja za podršku Savjetu za održivi razvoj (radionice, okrugli stolovi, aktivnosti na terenu koje imaju za cilj podršku održivom razvoju).

5. AKTIVNOSTI ČLANOVA/ICA MREŽE U OBLASTI DOP-a

Pored zajedničkih aktivnosti koje je Mreža sama organizovala, njeni članovi/ice organizovali su i samostalno događaje posvećene promociji društvene odgovornosti ili su, u ime Mreže, učestvovali na takvim događajima. Za ovaj Bilten izdvajamo tri takva događaja.

a. Okrugli sto „Društvena odgovornost,“ Bijelo Polje, 8. maja 2012. godine

8. maja o.g. u Bijelom Polju NVO Need u saradnji sa Fondom za aktivno građanstvo i Građanskom alijansom je organizovala **okrugli sto na temu „Društvena odgovornost.“**

Okrugli sto je otvorio predsjednik opštine Aleksandar Žurić, koji je istakao da se društvena odgovornost sastoji iz najmanje dvije komponente – odgovornosti prema savremenoj društvenoj zajednici i prema generacijama koje će naslijediti dobra kojima sada raspolažemo.

Na temu „Filantropija u Crnoj Gori“ govorila je izvršna direktorica Fonda za aktivno građanstvo Anica Maja Boljević, dok je „Društveno odgovorno poslovanje“ bio referat generalnog sekretara Privredne komore Crne Gore Pavla Radovanovića. Temu „Biznis iznad normi: Društveno odgovorno poslovanje i njegov kontekst“ obradio je profesor na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore prof. dr Saša Popović, a o značaju društveno-odgovornog poslovanja za održivi razvoj govorila je šefica Odjeljenja za podršku Nacionalnom savjetu za održivi razvoj, Ministarstva održivog razvoja i turizma Bosiljka Vuković.

b. Okrugli sto „Društveno odgovorno poslovanje i zaštita životne sredine – kako pomiriti interese i stvoriti održivu zajednicu“, Nikšić, 19. maja 2012.

19. maja, u Ski centru Vučje, organizovan je okrugli sto **„Društveno odgovorno poslovanje i zaštita životne sredine – kako pomiriti interese i stvoriti održivu zajednicu“**, koji je dio projekta „Ja volim moj Nikšić, a ti?“, finansijski podržanog od Pivare „Trebjesa“ AD Nikšić, članice StarBev grupe.

Tematske prezentacije su imale predstavnice Mreže za DO, Marija Mijušković i Lidija Brnović i mr Nikola Perović, Predsjednik UO Ekološkog pokreta „OZON“.

Na okruglom stolu, kojim je moderirao Aleksandar Perović, direktor Ekološkog pokreta „OZON“, govorili su i Zdravko Jeknić, direktor Centra za reciklažu iz Nikšića, firme koja je predstavljena kao primjer dobre prakse, Nikola Golubović, koordinator Arhus centra Podgorica, Veselin Šturanović, izvršni direktor FORS Montenegro.

Projektini tim Milan Korać, Biljana Kecojević i Duško Vujačić, član Ozonovog volonterskog kluba, predstavili su ciljeve i realizovane aktivnosti.

c. Seminar „Društveno odgovorno poslovanje i ljudski resursi,“ Podgorica, 10. jula 2012. godine

10. jula 2012. godine u organizaciji Direkcije za razvoj malih i srednjih preduzeća, Unije poslodavaca Crne Gore (UPCG) i Centra za razvoj nevladinih organizacija (CRNVO), u velikoj sali Ministarstva prosvjete i sporta održan je seminar za poslodavce na temu „***Društveno odgovorno poslovanje i ljudski resursi***“.

Seminar je imao za cilj upoznavanje sa osnovama, značajem i ulogom koncepta društveno odgovornog poslovanja (DOP), kao i prezentovanje mogućnosti unaprjeđenja kvaliteta rada zaposlenih, njihove produktivnosti i motivisanosti putem ulaganja u ljudske resurse s aspekta društveno odgovornog pristupa poslovanju.

Događaj su otvorili samostalna savjetnica u Direkciji za razvoj malih i srednjih preduzeća Ana Šebek, generalna sekretarka UPCG Suzana Radulović i izvršna direktorka CRNVO-a Ana Novaković. Moderatorica skupa bila je Zvezdana Oluić, PR menadžerka UPCG.

Ekonomaska savjetnica UPCG Ana Rašović i zamjenica izvršne direktorke CRNVO-a Marina Vuković održale su predavanja u okviru kojih su učesnicima seminara ponudile odgovore na pitanja: šta znači pojam „društvena odgovornost preduzeća“, zašto treba biti društveno odgovoran prema zaposlenima i koji su mogući načini takvog djelovanja, kakvo je trenutno stanje u ovoj oblasti i kakva je perspektiva daljeg razvoja DOP-a u Crnoj Gori.

U okviru panela koji je bio posvećen prezentaciji poslovnih primjera iz prakse, direktorica Sektora za ljudske resurse „Societe General Montenegro“ Marina Banović, projekt menadžer „Elko Tim“-a Igor Majer i specijalistkinja za PR u Sektoru za eksternu komunikaciju „Elektroprivrede Crne Gore“ Ana Ivanović upoznali su učesnike seminara sa organizacijom poslovanja s aspekta primjene DOP-a u svojim kompanijama.

U NAREDNOM BROJU VAS OČEKUJE:

- **Pojedinačno predstavljanje članova/ica Mreže za DO**
- **Primjeri dobre prakse u Crnoj Gori**
- **I još društveno odgovornih sadržaja! 😊**

Bilten pripremila: Marija Mijušković